

**Zespół Państwowych Szkół Plastycznych
im. Tadeusza Makowskiego w Łodzi**

Szkolny Program Profilaktyki

rok szkolny 2014/2015

Spis treści :

Wstęp

Część I.

- 1. Podstawa prawna Szkolnego Programu Profilaktyki.**
- 2. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki**
  - diagnoza problemów występujących w społeczności szkolnej
- 3. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki**
- 4. Strategie i metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki**
- 5. Zadania związane z realizacją Szkolnego Programu Profilaktyki**
- 6. Oczekiwane rezultaty**
- 7. Współpraca z instytucjami wspomagającymi realizację założeń Szkolnego Programu Profilaktyki**
- 8. Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia**
- 9. Założenia ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki**

Część II.

Harmonogram działań Szkolnego Programu Profilaktyki.

Część III

Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki.

Wstęp

Specyfika czasów, w których żyjemy, to przyspieszone tempo przemian. Zwiększyła się liczba czynników destrukcyjnych oddziałujących na młodzież, która staje wobec wyborów i decyzji często bardzo złożonych i trudnych. Skutkiem tego wzrasta liczba osób przejawiających dysfunkcje rozwojowe, szukających wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Aby przeciwdziałać tym zjawiskom, należy podejmować na terenie szkoły działania profilaktyczne.

Barbara Osińska pisze: „Uczeń szkoły plastycznej różni się od swojego kolegi ze szkoły ogólnokształcącej. Jest on bardziej wrażliwy, podatny na załamania, często nie wierzy we własne siły, lub je przecenia („jestem artystą”), jest nadpobudliwy, konfliktowy, pragnie wolności pojmowanej jako zupełna swoboda robienia tego, co się chce”. Wśród wielu uczniowskich trudności i kłopotów, w szkole plastycznej spotyka się przypadki niewłaściwego wyboru szkoły, braku uzdolnień plastycznych, przeciążenia nauką (co wynika z nieumiejętnego rozłożenia nauki w czasie i braku nawyku pracy umysłowej). Trudności te mają znaczący wpływ na tworzenie zachowań odbiegających od przyjętych norm.

Profilaktyka , wg profesora Zbigniewa Gasia, to wspomaganie w radzeniu sobie z trudnościami,

ograniczanie czynników zagrażających i wzmocnianie tych, które sprzyjają rozwojowi. Program profilaktyczno wychowawczy naszej szkoły zakłada ochronę uczniów przed zagrożeniami, które zakłócają ich prawidłowy rozwój emocjonalny, społeczny, poznawczy, uwzględnia przy tym specyfikę szkoły. Sprzyjającymi czynnikami przeciwdziałania zagrożeniom są przedmioty artystyczne, na których nauczyciel indywidualizuje proces nauczania i wychowania, życzliwa atmosfera, pomoc nauczycieli i pedagoga szkolnego.

Program Profilaktyczny Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Łodzi jest spójny z Programem Wychowawczym tej szkoły.

1. Podstawa prawna Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r –art. 72 (Dz. U. 1997 nr 78 poz. 483; z późn. zm.).
2. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. –art. 33 (Dz. U. 1991 nr 120 poz. 526).
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. –Kodeks postępowania karnego –art. 304 (Dz. U. 1997 nr 89 poz. 555; z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego – art. 572 (Dział II, rozdział 2) (Dz. U. 1964 nr 43 poz. 296; z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. (Dz. U. 1991 nr 95 poz. 425; z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 230; z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 228; z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz. U. 1996 nr 10 poz. 55; z późn. zm.).
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz. U. 2005 nr 179 poz. 1485; z późn. zm.).
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. (Dz. U. 1994 nr 111 poz. 535; z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. (Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493; z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. 2003 nr 26 poz. 226)
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz. U. 2009 nr 4 poz. 17).
14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych. (Dz. U. 2010 nr 228 poz. 1490).
15. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 sierpnia 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i

promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w publicznych szkołach i placówkach artystycznych. (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 993).

16. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 24 sierpnia 2011r. w sprawie sposobu prowadzenie przez publiczne szkoły i placówki artystyczne dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji. (Dz. U. 2011 nr 187 poz. 1118).

17. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowywania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach. (Dz. U. 2010 nr 228 poz. 1489).

18. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno -pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 532).

19. Narodowe i krajowe programy wieloletnie:

- Narodowy Program Zdrowia (2007 - 2015)
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (2011 – 2016)
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego (2011 – 2015)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii (2011 – 2016)
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (2014– 2020)
- Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród Dzieci i Młodzieży (2004 – 2014)
- Rządowy Program Razem Bezpieczniej (2007 – 2015)
- Konwencja i Rekomendacje/s zwalczania dyskryminacji w dziedzinie oświaty (2012 – 2017)

2. Założenia Szkolnego Programu Profilaktyki

- Adresatami Szkolnego Programu Profilaktyki są uczniowie Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych w Łodzi, ich rodzice i nauczyciele.
- Założeniem Szkolnego Programu Profilaktyki jest wyposażenie uczniów w niezbędne umiejętności i wiedzę na temat zdrowego rozwoju,, stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły i monitorowanie skuteczności podjętych działań.
- Program jest spójny z Programem Wychowawczym Szkoły, w którym zostały zapisane treści wychowawcze zawarte w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego. Dla prawidłowego funkcjonowania programu niezbędna jest współpraca nauczycieli, pracowników szkoły, uczniów i rodziców.

- W szkole jest realizowana profilaktyka pierwszorzędowa, która adresowana jest do grupy niskiego ryzyka, czyli do całej społeczności szkolnej. Działania podejmowane w jej ramach kierowane są do ludzi zdrowych i wspomagają prawidłowe procesy rozwoju fizycznego i psychicznego. Mają na celu promocję zdrowego stylu życia, zapobieganie lub zmniejszenie zasięgu zachowań ryzykownych. Na tym poziomie oddziaływań ważne jest rozwijanie różnych umiejętności, które pozwolą każdemu radzić sobie z trudnymi sytuacjami i z przeżywanymi z nimi emocjami w życiu codziennym i w pracy artystycznej.
- Działania profilaktyczne są zaplanowane i różnorodne, mają charakter długofalowy oraz dają możliwość włączenia nowych treści, stosownie do zaistniałych potrzeb.
- Szkolny Program Profilaktyki jest zatwierdzany Uchwałą Rady Rodziców i Uchwałą Rady Pedagogicznej
- Szkolny Program Profilaktyki jest poddawany systematycznej ewaluacji i modyfikowany w zależności od występujących problemów i oczekiwań uczniów, rodziców, nauczycieli.
- Osobą koordynującą działania przewidziane w Szkolnym Programie Profilaktyki jest pedagog szkolny, w realizacji programu uczestniczą: młodzież, nauczyciele, rodzice.
- Działania profilaktyczne Szkolnego Programu Profilaktyki mają charakter spójny (uczniowie, rodzice, nauczyciele) i długoterminowy, obejmują cały okres kształcenia w placówce.
- Cele Programu Profilaktyki są poprzedzone diagnozą zachowań i potrzeb uczniów ZPSP, ich problemów, możliwości, uwarunkowań otoczenia oraz specyfiki szkoły plastycznej. Badania diagnostyczne wykonywane są na koniec roku a wnioski z badań uwzględniane przy modyfikacji programu na nowy rok szkolny.

Diagnoza problemów występujących w społeczności szkolnej

Szkolny Program Profilaktyki został opracowany na podstawie diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska szkoły. Wykorzystano następujące narzędzia badawcze mające na celu określenie zachowań problemowych uczniów oraz badające potrzeby uczniów i rodziców względem szkoły:

- ✓ Ankieta dla uczniów
- ✓ Obserwacja zachowania uczniów w szkole i poza nią (wycieczki, plenery itp.),
- ✓ Konsultacje i rozmowy z uczniami, nauczycielami, rodzicami
- ✓ Analiza dokumentacji pedagogicznej i psychologicznej
- ✓ Analiza dokumentów i wytworów uczniów (frekwencja, wyniki w nauce i pracy artystycznej)

Problemy, które wymagają uwagi, to: trudna sytuacja materialna rodziny, alkoholizm w rodzinie, brak zainteresowania problemami dziecka, przemoc w rodzinie, długotrwałe choroby, dysfunkcje i problemy z nich wynikające, fobia szkolna, złe relacje w rodzinie, nieprawidłowa struktura rodziny,

złe relacje w grupie szkolnej, trudności w nauce, absencja, problemy psychoemocjonalne (niska samoocena, niedojrzałość emocjonalna, nierealistyczne oczekiwania wobec siebie i otoczenia), depresja i dystymia, problemy wynikające ze źle wybranej szkoły, podważanie autorytetu nauczyciela, brak umiejętności uczenia się i wypoczywania, indywidualizm i brak umiejętności współpracy.

Trudności naszych uczniów w znacznym stopniu były spowodowane problemami emocjonalnymi o różnej genezie. Uczeń szkoły plastycznej jest podatny na załamania, często nie wierzy we własne siły, lub je przecenia, ma obniżone poczucie wartości, jest nadpobudliwy, konfliktowy, wrażliwy na krytykę innych lub nadmiernie samokrytyczny. Często nie potrafi zorganizować sobie czasu tak, by mieć też czas na odpoczynek. Trudności wynikają również z braku nawyku systematycznej pracy. Pojawił się też problem stalkingu i zagrożeń wynikających z Sieci

Ważnym celem jest więc przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa fizycznego ale i zagrożeniom bezpieczeństwa psychicznego a tu:

- ✓ Doskonalenie umiejętności społecznych uczniów, nauczycieli, rodziców (otwarta komunikacja, rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie z trudnościami)
- ✓ Budowanie wewnętrznej motywacji do nauki i pracy artystycznej
- ✓ Uczenie dokonywania świadomych wyborów przez uczniów i odpowiedzialności za podejmowane decyzje również te, które związane są z zawodem plastyka
- ✓ Indywidualizacja nauczania, wychowania i opieki

Cele strategiczne dla przyjętych obszarów

Obszary zagrożeń	Cele strategiczne
Ubóstwo i bezrobocie środowisk rodzinnych uczniów	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc w uzyskaniu stypendiów przez uczniów (stypendia socjalne , zasiłki szkolne) - pomoc finansowa dla uczniów z Rady Rodziców - dofinansowanie plenerów uczniowskich (sponsorzy, Rada Rodziców) - dofinansowanie zakupu materiałów niezbędnych do realizacji programu przedmiotów artystycznych i zawodowych dla najbiedniejszych uczniów (wyprawka szkolna) - dofinansowanie obiadów przez MOPS
Trudności szkolne (niska frekwencja, braki w wiedzy i umiejętnościach uczniów, braki wynikające z dysfunkcji uczniów, problemy emocjonalne uczniów, braki związane z długotrwałą chorobą ucznia, trudności związane z sytuacją rodzinną uczniów)	<ul style="list-style-type: none"> - motywowanie do nauki, stwarzanie warunków do nauki i pracy artystycznej - dyżury nauczycieli, możliwość konsultacji - koła zainteresowań (pozalekcyjne) -indywidualizowanie pracy z uczniem mającym kłopoty w nauce, pomoc nauczycieli w uzupełnianiu braków programowych, dostosowanie wymagań do sytuacji ucznia - uwzględnienie zaleceń PPP w pracy z uczniem dysfunkcyjnym

	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznawanie zaburzeń i ich diagnoza - kierowanie uczniów do PPP (diagnoza i terapia) - rozpoznawanie problemów rodzinnych uczniów, wspieranie uczniów w ich problemach - współpraca pedagoga szkolnego i nauczycieli z rodzicami, pomoc poprzez indywidualne konsultacje, rozmowy, kierowanie do instytucji pomocowych - warsztaty umiejętności społecznych wspierające rozwój psychoemocjonalny uczniów prowadzone przez wychowawców, pedagoga, trenerów zewnętrznych - szkolenia rady pedagogicznej na temat rozpoznawania zaburzeń emocjonalnych uczniów i postępowania z uczniem mającym takie problemy - budowanie poczucia własnej wartości u uczniów, rozwijanie świadomości bycia artystą.
<p>Problemy opiekuńczo wychowawcze (niewydolność wychowawcza środowiska rodzinnego uczniów, zachowania ryzykowne uczniów)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie współpracy z rodzicami (opiekunami prawnymi) - zachęcanie rodziców (opiekunów prawnych) do współpracy ze szkołą i wspieranie ich w pełnieniu zadań opiekuńczo wychowawczych) - realizacja założeń i celów Programu Wychowawczego, Programu Profilaktycznego, regulaminów szkoły, przestrzeganie procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia - współpraca z wychowawcami uczniów mieszkających w bursie szkolnej

3. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki:

Zakładamy, że podstawowym środowiskiem wychowawczym jest rodzina, którą wspiera szkoła oraz inne instytucje opiekuńczo wychowawcze

Główne cele Szkolnego Programu Profilaktyki, to:

1. Aktywizacja środowiska szkolnego w zakresie oddziaływań profilaktycznych
2. Wspomaganie prawidłowego rozwoju psychicznego uczniów, pogłębianie wiedzy o zagrożeniach cywilizacyjnych i uzależnieniach
3. Kształtowanie nawyków zdrowego stylu życia, kulturalnego zachowania, umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego i radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
4. Ukształtowanie u uczniów odpowiedzialności za własne i cudze zdrowie.
5. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym oraz patologiom społecznym wśród uczniów szkoły
6. Zapewnienie młodzieży pomocy wychowawczej i terapeutycznej z uwzględnieniem problemów związanych ze specyfiką zawodu plastyka
7. Wzmacnianie motywacji do pracy artystycznej
8. Tworzenie środowiska służącego wzrostowi poczucia własnej wartości.
9. Wspieranie rodziców w zakresie wychowania

10. Rozwijanie umiejętności nauczycieli w zakresie rozpoznawania i postępowania w przypadku zagrożeń

Cele szczegółowe:

1. Kształtowanie właściwej samooceny ucznia szkoły plastycznej

- Wzmocnienie poczucia własnej wartości uczniów.
- Budowanie pozytywnego obrazu własnej osoby, dostrzeganie mocnych stron.
- Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami i stresem ze zwróceniem uwagi na pracę artystyczną

2. Propagowanie pozytywnych zachowań dotyczących kultury życia codziennego.

- Kształtowanie kultury osobistej i odpowiedzialności za własne postępowanie i wspólne mienie.
- Dbanie o kulturę słowa
- Pokazywanie pozytywnych wzorów osobowych artystów plastyków
- Eliminowanie zachowań agresywnych.

3. Promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień.

- Profilaktyka uzależnień.
- Zapoznanie z zasadami prawidłowego żywienia i chorób związanych z odżywianiem (anoreksja, bulimia).
- Rozwijanie świadomości chorób cywilizacyjnych i zagrożeń związanych z mediami (cyberprzemoc, stalking, psychomanipulacja, sekty), depresja

4. Rozwijanie umiejętności społecznych:

asertywności, tolerancji, akceptacji i szacunku wobec odmienności innych ludzi, umiejętności komunikowania się, integracji i współdziałania, radzenia sobie w trudnych sytuacjach i szukania pomocy.

5. Motywowanie uczniów do nauki, przeciwdziałanie trudnościom w nauce oraz poprawa frekwencji uczniów.

- Zapoznanie z technikami wspomagającymi proces uczenia się.
- Praca z uczniem według wskazań ujętych w opiniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, indywidualizacja procesu dydaktycznego.
- Prowadzenie zajęć wyrównawczych i terapeutycznych dla uczniów ze SPE
- Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla wszystkich chętnych uczniów
- Indywidualna praca nauczycieli z uczniami zdolnymi

6. Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole

- Zapoznanie z regulaminami szkolnymi i procedurami postępowania w sytuacjach kryzysowych

- Zapoznanie z bezpiecznymi formami spędzania czasu wolnego.
- Poznanie zasad udzielania pierwszej pomocy.
- Przestrzeganie tajności danych osobowych
- Przestrzeganie zasad prawa autorskiego

7. Wspieranie rodziców w procesie wychowania.

- indywidualna praca z uczniem i rodzicem
- Konsultacje, porady, edukacja

4. Strategie i metody realizacji Szkolnego Programu Profilaktyki

Działania profilaktyczne w szkole są prowadzone z wykorzystaniem:

- ✓ **Strategii edukacyjnej**, pomagającej w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych, realizowanej poprzez warsztaty psychoedukacyjne, bloki ćwiczeń, mini wykłady, prelekcje, wycieczki tematyczne, lekcje wychowawcze, spotkania ze specjalistami, pracę w oparciu o materiały źródłowe (czasopisma, książki, filmy, teatr itp.)
- ✓ **Strategii informacyjnej**, polegającej na dostarczaniu informacji związanych z szeroko rozumianym pojęciem profilaktyki. Ta strategia ściśle wiąże się ze strategią edukacyjną.
- ✓ **Strategii interwencyjnej**, która polega na udzielaniu pomocy indywidualnej uczniom, rodzicom i nauczycielom w rozwiązywaniu różnorodnych problemów (indywidualna praca z uczniem i rodzicem prowadzona przez pedagoga szkolnego, często przy pomocy psychologa, interwencja w środowisku szkolnym, interwencja w sytuacji kryzysu rozwojowego – wsparcie i skierowanie do specjalisty, lub placówki udzielającej pomocy). Strategia ta zawiera w sobie obowiązek przestrzegania procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.

Współpracujemy systematycznie z Poradnią Psychologiczno Pedagogiczną dla Młodzieży, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną CEA w Zduńskiej Woli (konsultacje w przypadku trudnych sytuacji wychowawczych i szkolnych, szkolenia, warsztaty), oraz z instytucjami wspomagającymi proces wychowawczy - Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Miejski Ośrodek Pomocy i Terapii Uzależnień, Komenda Miejska Policji, Sąd Rodzinny, Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi, Centrum Edukacji Nauczycieli Szkół Artystycznych w Warszawie).

- ✓ **Strategii alternatyw**, polegającej na udzielaniu pomocy w zaspakajaniu potrzeb np. potrzeby sukcesu, satysfakcji, przynależności, rozwijaniu i kształtowaniu zainteresowań, proponowaniu zdrowych sposobów spędzania czasu wolnego. Realizowana ona jest poprzez zajęcia pozalekcyjne - dodatkowe zajęcia artystyczne, koła zainteresowań, teatr

szkolny – Łódzka Scena Plastyczna S 03, warsztaty umiejętności społecznych, wystawy, plenery, wycieczki, działania artystyczne na rzecz środowiska lokalnego, wolontariat.

W szkole odbywają się zajęcia z terapii pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, indywidualizuje się metody pracy z uczniami, zwłaszcza z uczniami ze SPE.

5. Zadania związane z realizacją Szkolnego Programu Profilaktyki:

Zadania te zamykają się w następujących obszarach:

1. Przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym oraz zaniedbywaniu obowiązku nauki (działania opiekuńczo wychowawcze szkoły, pomoc psychologiczno pedagogiczna, współpraca z rodzicami, praca indywidualna z uczniem i rodzicem, terapia pedagogiczna, wyrównywanie braków w nauce)
2. Profilaktyka uzależnień i psychoedukacja
3. Promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie zasobów osobistych i umiejętności społecznych
4. Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne ucznia w szkole i poza szkołą
5. Plastyka w promowaniu zrównoważonej i kreatywnej osobowości ucznia

6. Oczekiwane rezultaty

1. Zmniejszenie liczby uczniów o zachowaniach ryzykownych
2. Zwiększenie wiedzy na temat zagrożeń cywilizacyjnych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli
3. Poczucie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów na terenie szkoły
4. Polepszenie komunikacji między uczniami, między uczniem a nauczycielem oraz między nauczycielem a rodzicem
5. Poprawa frekwencji uczniów na zajęciach dydaktycznych i wyników w nauce, wzrost motywacji do nauki i pracy artystycznej oraz udziału w życiu kulturalnym
6. Ograniczenie rozmiarów występowania zaburzeń depresyjnych i psychosomatycznych wśród uczniów
7. Wzrost umiejętności społecznych uczniów i świadomości trudności wpisanych w zawód plastyka
8. Większa kreatywność i samodzielność w rozwiązywaniu problemów intra i interpersonalnych

7. Współpraca instytucjami wspomagającymi realizację Szkolnego Programu Profilaktyki

Instytucje, z którymi współpracujemy, to :

- Centrum Edukacji Artystycznej w Warszawie
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna CEA w Zduńskiej Woli
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna dla Młodzieży w Łodzi

- MOPSY, GOPSY

- Zespół Administracyjny Szkół w Łodzi
- K.M. Policji w Łodzi
- Sąd Rodzinny, kuratorzy sądowi
- Straż Miejska
- Centrum Edukacji Nauczycieli Szkół Artystycznych w Warszawie
- Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
- Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia w Łodzi
- Miejski Ośrodek Pomocy i Terapii Uzależnień,
- Fundacja Praesterno w Łodzi
- Urząd Marszałkowski w Łodzi
- Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi
- Uniwersytet Łódzki
- Ośrodek Inicjatyw Artystycznych w Łodzi i inne instytucje kulturalne
- przedszkola i szkoły podstawowe w Łodzi
- Caritas

8. Procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, w szczególności: narkomanią, alkoholizmem i prostytucją stały się żywym prawem, według którego rozwiązuje się w szkole sytuacje trudne. Ich obligatoryjny charakter jest szkołom narzucony przez prawo oświatowe i wynika z zapisu w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2003r w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W § 9 obligują one wszystkie placówki oświatowe do informowania rodziców i policji o sytuacjach kryzysowych w szkole. Natomiast w § 10- do opracowania (zgodnie ze statutem) strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.

Art 304 § 1 kodeksu postępowania karnego nakłada na każdego, kto dowiedział się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, społeczny obowiązek zawiadomienia o tym prokuratora lub policję. Przestępstwami ściganymi z urzędu są.:

- spowodowanie uszczerbku na zdrowiu (art.156 Kodeksu Karnego) lub innego uszkodzenia ciała (art. 157 Kodeksu Karnego) ;
- pobicie (art. 158 paragraf 1 Kodeksu Karnego);
- narażenie na niebezpieczeństwo (art. 160 Kodeksu Karnego);

- czyn lubieżny z osobą małoletnią poniżej lat 15. (art. 200 Kodeksu Karnego);
- znęcanie się (art. 207 Kodeksu Karnego).

Nauczyciele zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji i danych, które uzyskali przy wykonywaniu swoich działań.

Warto pamiętać, że zgodnie z art. 63 ust. 1 Karty Nauczyciela nauczyciel podczas, lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w Kodeksie Karnym. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są więc zobowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy jego uprawnienia zostaną naruszone.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia szkoła informuje rodziców na spotkaniach z rodzicami. Rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły. Powyższe procedury są dostępne w pokoju nauczycielskim i bibliotece szkoły

Podstawa prawna stosowanych procedur:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty /Dz.U. z 1996 r. Nr 67 poz.329 z późn. zm./
2. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) – art. 278
3. Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń (t. j. Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.) – art. 119 i art. 126
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich /Dz.U. z 1982 r. Nr 35 poz.228 z późn. zm - tekst jednolity Dz.U. z 2002r. Nr 11 poz.109 z / oraz przepisy wykonawcze w związku z ustawą/.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi /Dz. U. Nr 35, poz.230 z późn. zm./
6. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii / Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198/.
7. Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem / Dz.U. Nr 26

W rozporządzeniu § 10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

9. Statut szkoły.

Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją.

I. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o jego demoralizacji (naruszanie, zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od spełniania obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych) nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

2. Przekazuje uzyskaną informację wychowawcy klasy.

3. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły i pedagoga

4. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/ prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz - w ich obecności - z uczniem (zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem). Wychowawca może zaprosić na rozmowę pedagoga szkolnego. Wychowawca robi notatkę służbową ze spotkania i chowa ją do teczki wychowawcy.

5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy z kadrą pedagogiczną lub nie reagują na wezwanie do stawienia w szkole, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o wymienionych wyżej przejawach demoralizacji nieletniego, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).

Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem/ itp.) i ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściągane z urzędu lub udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 Kodeksu Postępowania Karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

I. W przypadku gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien on podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy oraz, jeśli to możliwe, pielęgniarkę szkolną.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu zdrowia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o fakcie dyrekcję szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.

- W przypadku odmowy ze strony rodziców /opiekunów prawnych odebrania dziecka, o dalszych losach ucznia- jego pozostaniu w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia, bądź też przekazania go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

- **W przypadku ucznia będącego pod wpływem alkoholu** – jeżeli rodzice odmawiają przyjazdu, a uczeń jest agresywny wobec kolegów, nauczycieli, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia, albo zagraża życiu lub zdrowiu innych – szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (stężenie we krwi powyżej 0,5 ‰ alkoholu, lub w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³) policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub w przypadku jej braku, do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych, na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24. godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów prawnych (oraz Sąd Rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat).

Jeżeli zdarzenia, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, powtarzają się, świadczy to o jego demoralizacji. Nakłada to na szkołę obowiązek powiadomienia policji (specjalisty ds. nieletnich) lub Sądu Rodzinnego. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji

5. Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia i pedagoga szkolnego, zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego zachowania, podjęcia ewentualnych działań terapeutycznych. Wychowawca sporządza notatkę służbową

II W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych, oraz ewentualnym jej zniszczeniem, do czasu przyjazdu policji
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, który wzywa policję.

3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję oraz udziela informacji dotyczących szczegółów zdarzenia.

4. Sporządza dokładną notatkę z przebiegu zdarzenia

III. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie. innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji!

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrekcję szkoły.

3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

4. W przypadku, gdy uczeń na prośbę nauczyciela nie chce przekazać substancji, ani pokazać zawartości teczki, szkoła wzywa policję, która po przyjeździe przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim jej zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją policji. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest;

- Posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- Wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- Udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- Wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z opisywanych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Uczeń, który dopuszcza się powyższych czynów po ukończeniu 17 lat popełnia przestępstwo i podlega przepisom ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Postępowania Karnego.

IV. Postępowanie wobec sprawcy czynu karalnego /przestępstwa:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,

- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,

- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub wyznaczonemu nauczycielowi pod opiekę,
- powiadomienie rodziców/ prawnych opiekunów ucznia,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
- Sporządzenie notatki służbowej

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić Policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub Policję.

V. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Nauczyciel będący na miejscu zdarzenia zobowiązany jest do:

- udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnienia jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, ew. karetki pogotowia w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy sprawa jest poważna i niezbędne jest profesjonalne zabezpieczenie śladów przestępstwa, ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Sporządzenie notatki służbowej

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji, lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

VI. Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia na terenie szkoły

1. Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosa na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę lub pedagoga szkolnego.
2. Wychowawca w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosa, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. [Nauczyciel

nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia-
jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji].

3. Wychowawca zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.
4. Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.
5. Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka (do teczki wychowawcy).
6. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

VII. Procedury postępowania w sytuacjach agresywnego zachowania uczniów

Formy zachowań agresywnych:

- Bójki;
- Wulgaryzmy, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły;
- Wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie;
- Dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności;
- Stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środki pirotechniczne, łańcuchy, noże, zapalniczki, kije, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji.

Postępowanie w sytuacji zachowania agresywnego uczniów:

- Zdecydowane i stanowcze, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
- Rozdzielenie stron.
- Ustalenie granic - niedopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
- Wezwanie wychowawcy/ pedagoga (ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o interwencji).
- Powiadomienie dyrekcji, rodziców/policji.
- Próba mediacji między stronami konfliktu
- Stosowanie kar określonych w Statucie Szkoły.
- Sporządzenie notatki służbowej

VIII. Postępowanie w sytuacji posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły:

- Nakłonienie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma taki obowiązek, w przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego)
- W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia – natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły, która zawiadamia policję i rodziców/opiekunów prawnych .
- Jeśli uczeń jest pod opieką kuratora , należy go również powiadomić o zaistniałej sytuacji.
- Sporządzenie notatki służbowej

IX. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela):

- Upomnienie słowne, próba uspokojenia sytuacji w klasie.
- Powiadomienie wychowawcy klasy (nagana wychowawcy).
- W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela i wychowawcy, powiadomienie dyrekcji szkoły.
- Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów oraz ewentualnie kuratora sądowego).
- Sporządzenie notatki służbowej
- Przyznanie punktów ujemnych z zachowania.
- Systematyczne monitorowanie zachowania przez z pedagoga szkolnego.

X. Postępowanie w sytuacji naruszenia dóbr osobistych nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, agresja fizyczna, podważanie autorytetu nauczyciela,

- Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ewentualnie kuratora sądowego.
- Powiadomienie policji i Sądu Rodzinnego, wszczęcie procedur prawnych.
- - Stosowanie kar określonych w Statucie Szkoły.

XI. Procedura postępowania w przypadku złamania przez ucznia zakazu korzystania w czasie zajęć lekcyjnych z telefonu komórkowego, dyktafonu, aparatu fotograficznego lub innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.

- Nauczyciel ma obowiązek zareagować w przypadku, gdy bez jego zgody na zajęciach lekcyjnych uczeń korzysta, dyktafonu, aparatu fotograficznego bądź innego urządzenia służącego do rejestrowania dźwięku i obrazu.

- W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że w/w sprzęt został wykorzystany do zarejestrowania dźwięku lub obrazu na zajęciach ma prawo żądać od ucznia ujawnienia nagrania i przekazania mu sprzętu użytego do rejestracji (w obecności innej osoby dorosłej).
- W przypadku, gdy nauczyciel jest pewien, że doszło do rejestracji lub gdy uczeń odmawia ujawnienia nagrania, nauczyciel powiadamia o tym fakcie wychowawcę, pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły. Zabezpiecza sprzęt wykorzystany do rejestracji w celu uniemożliwienia jej skasowania i przekazuje go wychowawcy, pedagogowi lub dyrektorowi szkoły.
- Wychowawca i pedagog szkolny przeprowadzają rozmowę z uczniem, ustalają okoliczności i cel użycia przez niego sprzętu rejestrującego na lekcji i za jego zgodą odtwarzają ewentualne nagranie.
- W przypadku, gdy uczeń nadal odmawia ujawnienia nagrania lub nie chciał dobrowolnie przekazać sprzętu nauczycielowi, wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskane informacje o zdarzeniu. Przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności rodziców, zobowiązuje go do natychmiastowego skasowania ewentualnego nagrania i wyjaśnia konsekwencje związane z jego upowszechnianiem lub opublikowaniem. Wychowawca sporządza notatkę z rozmowy (do teczki wychowawcy). W obecności ucznia przekazuje rodzicom zatrzymany sprzęt.
- W przypadku, gdy uczeń ponownie złamie zakaz rejestrowania zajęć lekcyjnych bez zgody nauczyciela lub upowszechnia bądź publikuje dokonane nagrania (np. w Internecie) podlega karom statutowym.

XII. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności:

1. Ustalenie i zatrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia w celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców.
6. Sporządzenie notatki służbowej

XIII. Postępowanie w sytuacji wagarów ucznia:

1. W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności ucznia telefoniczne powiadomienie rodziców/prawnych opiekunów ucznia o nieobecnościach dziecka.

2. Wysłanie pisemnego zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia i nie realizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy podpisana przez rodzica i ucznia (do teczki wychowawcy).

3. W przypadku braku reakcji ze strony rodziców/ prawnych opiekunów ucznia dyrektor szkoły ponownie wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania o konsekwencjach wynikających z nierealizowania obowiązku szkolnego przez dziecko.

4. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły zobowiązuje pedagoga szkolnego do pisemnego powiadomienia Sądu Rodzinnego

5. Wychowawca i pedagog sporządzają notatki służbowe

XIV. Procedury powiadamiania rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych:

- Wychowawca powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych

- Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców/ prawnych opiekunów.

- W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym.

- W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

XV Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

Każdy pracownik szkoły ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

Postępowanie w przypadku stwierdzenia występowania u ucznia czynników wskazujących na ryzyko zachowań samobójczych.

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

1. Mówienie o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei
2. Mówienie wprost lub bezpośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu
3. Pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów
4. Unikanie kontaktów z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie
5. Zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność
6. Przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań
7. Przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu
8. Przejawianie zainteresowania tematyką śmierci, umierania itp.
9. Podejmowanie w przeszłości prób samobójczych
10. Fascynacja znanymi osobami (np. gwiazdami popkultury), które popełniły samobójstwo

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia, wychowawca, pedagog szkolny podejmują odpowiednie działania interwencyjne:

- Ustalają, które z w/w przesłanek występują u danego ucznia
- Przeprowadzają analizę sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia, kontaktują się z rodzicami w celu ustalenia przyczyn zmian w zachowaniu ucznia
- Ustalają z rodzicami zasady wzajemnych kontaktów, informują, gdzie można uzyskać pomoc psychoterapeutyczną

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia wychowawca, pedagog szkolny, dyrektor szkoły podejmują następujące działania:

- Nie pozostawiają ucznia samego, zapewniają mu bezpieczeństwo
- Informują o zagrożeniu rodziców
- Przekazują dziecko pod opiekę rodziców (prawnych opiekunów) lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia odpowiednim instytucjom (np. policji)

Postępowanie w przypadku powzięcia informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych
- Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz przekazują informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje dotyczące pomocy psychologiczno-pedagogicznej
- O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli
- Pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz przekazują rodzicom informacje o możliwościach uzyskania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poza szkołą
- W przypadku śmierci ucznia pedagog szkolny oraz wychowawca udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły

XVI. Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

- W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły
- Wychowawca Z pomocą pedagoga wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami (opiekunami). Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy (do teczki wychowawcy).
- W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami (opiekunami prawnymi) oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.
- Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.
- Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole

XVII. Procedura postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 3/2012 Rady Pedagogicznej ZPSP im. T. Makowskiego w Łodzi z dnia 4 lutego 2013 r.

Kradzież (art. 278 kk) - zabór cudzej rzeczy w celu przywłaszczenia. Pod pojęciem zaboru rozumie się fizyczne wyjęcie rzeczy spod władztwa właściciela. Dotyczy to również przedmiotu **pozostawionego przez niego w znanym mu miejscu w zamiarze późniejszego jej zabrania**. Wymóg dokonania zaboru oznacza, że **nie jest możliwa kradzież rzeczy znalezionej przez sprawcę lub jemu powierzonej**. **Nie wyklucza to odpowiedzialności za inne przestępstwo, a mianowicie za przywłaszczenie.**

Kradzież rzeczy ruchomej o **wartości nieprzekraczającej 250 zł stanowi wykroczenie (art. 119 k.w.)**. Ograniczenie to nie dotyczy kradzieży broni, amunicji i materiałów lub przyrządów wybuchowych, które znajdują się lub mogą się znajdować na wyposażeniu pracowni przysposobienia obronnego. Kradzież tych przedmiotów jest zawsze przestępstwem, niezależnie od ich wartości. Wartość przedmiotu przestępstwa nie ma również znaczenia przy zaborze karty bankomatowej.

Wykroczeniem pozostaje również zabór w celu przywłaszczenia cudzej rzeczy ruchomej przedstawiającej wartość niemajątkową, np.: pamiątkowy dyplom dla właściciela lub zdjęcie osoby najbliższej (art. 126 § 1 k.w.).

Wymienione zachowania są **czynem karalnym** w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Natomiast z **przestępstwem** mamy do czynienia wtedy, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks Karny.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (Upn i art. 304 KPK).

Tryb postępowania w przypadku kradzieży na terenie szkoły

Działania w przypadku ustalenia sprawcy kradzieży:

1. Uczeń ma obowiązek zawiadomić nauczyciela prowadzącego zajęcia o kradzieży natychmiast po stwierdzeniu tego faktu.
2. Jeżeli stwierdzenie faktu kradzieży ma miejsce na przerwie uczeń powinien poinformować o tym wychowawcę, a w przypadku, gdy wychowawca jest nieobecny w danej chwili w szkole, kradzież należy zgłosić pedagogowi szkolnemu.
3. Nauczyciel lub wychowawca wyjaśnia okoliczności zdarzenia:
  - a) ustala kiedy uczeń zauważył brak skradzionej rzeczy,
  - b) ustala wartość skradzionej rzeczy,
  - c) ustala świadków zdarzenia,
  - d) ustala krąg osób podejrzanych.
4. W przypadku znalezienia skradzionej rzeczy nauczyciel powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
5. Wychowawca i pedagog szkolny spisują protokół z przebiegu zdarzenia.
6. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych sprawcy kradzieży oraz rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia.

7. Dyrektor szkoły w obecności wychowawcy i pedagoga szkolnego odbywa rozmowę ze sprawcą kradzieży i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.
8. Sprawca kradzieży zobowiązany jest do naprawienia szkody, tj. do zwrotu skradzionej rzeczy lub jej równowartości w przypadku, gdy uległa ona uszkodzeniu bądź w przypadku niemożności jej zwrotu a także do zadośćuczynienia pokrzywdzonemu szkody w formie przeprosin.
9. Dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia zgodnie z systemem kar określonych w Statucie Szkoły i przekazuje rodzicom/ opiekunom prawnym informację na temat konsekwencji wyciągniętych w stosunku do ich dziecka.
10. W przypadku powtórzenia się kradzieży dokonanej przez tego samego ucznia oraz w przypadku kradzieży rzeczy o znacznej wartości, a także w przypadku braku współpracy ustalonego sprawcy kradzieży i jego rodziców/opiekunów prawnych dyrektor szkoły powiadamia policję i sąd rodzinny.

Działania w przypadku trudności z ustaleniem sprawcy i nie znalezieniem skradzionej rzeczy:

1. W przypadku nie znalezienia skradzionej rzeczy i trudności z ustaleniem sprawcy nauczyciel powiadamia wychowawcę, pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.
2. Wychowawca wspólnie z pedagogiem szkolnym spisuje protokół z przebiegu zdarzenia i powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia.
3. Na podstawie protokołu z przebiegu zdarzenia dyrektor szkoły podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu np. o zawiadomieniu policji.

Działania w przypadku dokonania kradzieży poza terenem szkoły:

1. Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych sprawcy kradzieży.
2. Dyrektor szkoły w obecności wychowawcy i pedagoga szkolnego odbywa rozmowę ze sprawcą kradzieży i jego rodzicami/opiekunami prawnymi.
3. Dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą ustala sankcje wobec ucznia zgodnie z systemem kar określonych w Statucie Szkoły i przekazuje rodzicom/ opiekunom prawnym informację na temat konsekwencji wyciągniętych w stosunku do ich dziecka.
4. O kradzieży policję informuje osoba poszkodowana.

Dalsze działania w szkole po zdarzeniu

Krok 1.

Zobowiązanie wychowawców do poruszenia problemu

Wychowawca klasy ucznia, który dopuścił się kradzieży, jest zobowiązany do przeprowadzenia zajęć uczących poszanowania cudzej własności (podczas godzin z wychowawcą np.: w formie prelekcji, filmu dydaktycznego, warsztatów)

Wychowawca jest również zobowiązany do zintensyfikowania działań wychowawczych i profilaktycznych, związanych z problemem kradzieży wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki. Osobą pomocną jest tu pedagog/psycholog szkolny.

Krok 2.

Zaangażowanie pedagoga szkolnego do pracy ze sprawcą kradzieży

Pedagog (za zgodą rodziców/opiekunów prawnych, również we współpracy z psychologiem) podejmuje indywidualną pracę z uczniem, który dopuścił się kradzieży (obserwacja zachowania ucznia, prowadzenie rozmów wyjaśniających naganność zachowania, rozpoznanie przyczyny) i, ewentualnie kieruje ucznia na dalszą terapię.

Krok 3.

Stworzenie możliwości anonimowego informowania o kradzieżach

W porozumieniu z radą pedagogiczną stworzenie uczniom możliwość bezpiecznego zgłaszania informacji o wszelkich przypadkach kradzieży, jej okolicznościach oraz sprawcach. (np. założenie skrzynki, do której uczniowie będą mogli anonimowo wrzucać kartki z informacjami)

Krok 4.

Zgłaszanie policji przypadku kradzieży

Zgłoszenie policji przypadku kradzieży na terenie szkoły po uzyskaniu takiej informacji.

Krok 5.

Uświadomienie uczniów i rodziców na temat odpowiedzialności karnej za popełnienie kradzieży

Może się to odbywać w różnych formach np. prelekcja wychowawcy, czy pedagoga szkolnego, spotkanie dla uczniów i rodziców, z policją lub kuratorem sądowym, dotyczące odpowiedzialności nieletnich za popełnienie czynów karalnych.

XVIII. Sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych w szkole.

Konflikt, to sytuacja, kiedy jedna ze stron widzi, że jej cele, system wartości, zachowania są sprzeczne z działalnością drugiej strony, która blokuje ich realizację. Możliwe przyczyny konfliktu to:

- tok lekcyjny,
- relacje oparte na władzy i ograniczeniu niezależności,
- rywalizacja prowadząca do pełnienia ról negatywnych,
- brak jasnych reguł życia szkolnego lub ich nieznanostwo,
- brak umiejętności porozumiewania się,
- powstanie ról ofiary i agresora.

Zachowania w sytuacjach konfliktowych reguluje Statut Szkoły i Kodeks Postępowania Administracyjnego.

Sytuacje konfliktowe wewnątrz szkoły rozwiązuje dyrektor, zgodnie z zasadami hierarchii służbowej.

Rozwiązywanie konfliktów między organami szkoły:

- Konflikty między Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim a Radą Pedagogiczną rozstrzyga dyrektor szkoły.
- Konflikty między Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców a dyrektorem szkoły rozstrzyga organ nadzoru pedagogicznego lub organ prowadzący szkołę.
- Konflikty pomiędzy nauczycielem a uczniem rozwiązują:
  - wychowawca klasy w przypadku konfliktu pomiędzy nauczycielami uczącymi w danej klasie, a uczniami tej klasy
  - Dyrektor szkoły - jeśli decyzja wychowawcy nie zakończyła konfliktu lub konflikt z uczniami dotyczy wychowawcy klasy

W rozwiązaniu konfliktu może pomóc pedagog szkolny, na prośbę którejś ze stron.

- Konflikty między nauczycielami:
  - postępowanie prowadzi dyrektor szkoły.
  - w przypadku sporu, który nie został rozstrzygnięty przez dyrektora szkoły, strony mogą odwołać się w terminie 14 dni do organu nadzorującego lub prowadzącego szkołę.
- Konflikty między nauczycielami a dyrektorem szkoły:
  - postępowanie prowadzi organ nadzoru pedagogicznego lub organ prowadzący szkołę.
- W sytuacji zaistnienia konfliktu między dorosłymi angażowanie młodzieży w działania stron konfliktu jest niezgodne z przyjętym Statutem Szkoły.

XIX. Postępowanie w czasie zagrożenia „bombowego” (przyjęcie zgłoszenia telefonicznego, znalezienie na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, przedmiotu niewiadomego pochodzenia).

- Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego lub znalazła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, niezwłocznie powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły.
  - Zabezpieczenie miejsca, w którym znajduje się podejrzany przedmiot.
  - Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać!
  - Dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub Straż Miejską.
  - Do czasu przybycia policji akcją kieruje dyrektor szkoły.
  - Jeżeli zaistnieje taka konieczność dyrektor zarządza ewakuację.
  - Na miejsce zagrożenia incydem bombowym należy wezwać służby pomocnicze, takie jak: pogotowie ratunkowe, straż pożarną, pogotowie gazowe, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie energetyczne.
  - Po przybyciu policji na miejsce incydentu bombowego, akcją kieruje policja.
- Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne policji.

XX. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że uczeń jest ofiarą przemocy w rodzinie.

- Nauczyciel przyjmuje informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.
- Nauczyciel informuje o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy lub/ i dyrektora/ wicedyrektora szkoły.
- Wychowawca informuje pedagoga o ile nie zrobił tego nauczyciel.
- Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia dyrektor/ wicedyrektor lub wzywa lekarza.
- Dyrektor/ wicedyrektor/ pedagog, dbając o dyskrecję, przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe (gdzie i kiedy doszło do zdarzenia lub zdarzeń, jaka była ich częstotliwość).
- Pedagog na wniosek dyrektora szkoły zawiadamia lub wzywa do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.
- Dyrektor podejmuje decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty” i wyznacza pracownika, który ją przeprowadza.
- W przypadku osoby nieletniej dyrektor/ wicedyrektor zawiadamia Sąd Rodzinny

Metody współpracy szkoły z policją.

- W ramach długofalowej pracy profilaktyczno – wychowawczej szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
- Koordynatorami współpracy powinni być: pedagog szkolny oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji.
- Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła/placówka.

W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:

- spotkania nauczycieli z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii zajmującymi się tematyką zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym;
- spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełnianie czyny karalne, prawnych aspektów narkomani, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami, na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń;
- Policja jest informowana o zdarzeniach na terenie szkoły mających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz o przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży;

- Policja pomaga a szkole w rozwiązywaniu trudnych problemów, mogących mieć podłoże przestępcze
- Wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Uwaga!

Policja powinna być wzywana do szkoły w sytuacjach, o których mowa w procedurach albo, gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do zastosowania przez szkołę w określonej sytuacji, w których obecność policji jest konieczna.

Każda, dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zgłoszona dyrektorowi szkoły.

9. Założenia ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki

Realizacja Szkolnego Programu Profilaktyki ma umożliwić uczniom zdobycie wiedzy oraz umiejętności społecznych, które pozwolą im zdrowo żyć i pracować na polu artystycznym. Wiąże się to z trudem dojrzwania, często bolesnymi doświadczeniami emocjonalnymi, wyborem właściwych wartości, z których szczególnie ważne są związane z obszarem sztuki.

Zajęcia realizujące program oparte są przede wszystkim na metodach aktywnych, warsztatowych i jako takie nie podlegają ocenie. Można tu badać jedynie trafność wyboru tematyki zajęć, czy poziom zadowolenia młodzieży z przeprowadzonych zajęć

Ewaluacja programu będzie polegała na systematycznym monitorowaniu zaplanowanych zadań.

Informacje niezbędne do ewaluacji pozyskiwane będą poprzez:

- rozmowy z uczniami i rodzicami
- wymianę uwag, spostrzeżeń i doświadczeń podczas zajęć i poza nimi
- obserwację
- ankiety prowadzone wśród uczniów.
- analizę wytworów pracy uczniowskiej i ich zaangażowanie w działania profilaktyczne
- analizę dokumentów szkolnych np. dzienniki, protokoły, plany pracy.

Powołany zostaje Zespół ds. Ewaluacji Programu Profilaktyki składający się z 5 osób, koordynatorem jest pedagog szkolny. Każda osoba monitoruje jeden obszar programu, zapisując w tabeli wszystkie działania w ciągu roku szkolnego, realizujące Program Profilaktyki i przekazuje ją koordynatorowi na koniec roku. Z całości zostaje opracowany raport.

Na koniec każdego roku szkolnego ewaluacji zostanie poddany jeden obszar (przy pomocy opracowanych narzędzi badawczych) Wyniki ewaluacji zostaną przedstawione Radzie Pedagogicznej na ostatnim posiedzeniu a rodzicom i uczniom na początku następnego roku szkolnego.

	<p>dofinansowanie obiadów, wyprawka szkolna)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Współpraca z instytucjami pomocowymi (MOPS, GOPS, Zespół Administracyjny Szkół w Łodzi, CEA) 			<p>Cały rok wg potrzeb</p>		<p>materiałów do szkoły, możliwość wyjazdu na plener, stała pomoc finansowa poprzez stypendium)</p>
<p>- pomoc psychologiczno - pedagogiczna</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Praca indywidualna z uczniem i rodzicem: <ul style="list-style-type: none"> rozmowy wspierające, konsultacje, porady --Wstępna diagnoza, skierowanie do placówki specjalistycznej -konstruowanie i realizacja, wraz z zespołem nauczycieli uczących, programu pomocy dla uczniów z problemami -Współpraca z kuratorami sądowymi i opiekunami z Domu Dziecka - Kontakt z nauczycielami w sprawie Indywidualizacji pracy z uczniem wg zaleceń PPP 	<ul style="list-style-type: none"> - Wsparcie, pomoc w sytuacjach trudnych, kierowanie do placówek specjalistycznych - Podjęcie terapii w celu eliminacji lub zminimalizowania zaburzeń, -Monitorowanie zachowań uczniów i wczesne reagowania na zachowania niepożądane 	<p>Uczniowie, rodzice, nauczyciele</p>	<p>Cały rok - Wstępna diagnoza oczekiwań uczniów klas I wobec szkoły – X 2014 - Opracowanie kart pomocy psychologiczno –pedagogicznej uczniów klas I – IX 2014</p> <p>Cały rok i wg potrzeb</p>	<p>Pedagog wychowawcy nauczyciele</p>	<p>Wzrost poczucia bezpieczeństwa psychicznego uczniów i ich rodziców Uwzględnienie zaleceń PPP w pracy z uczniem, indywidualizacja metod wychowawczych oraz dydaktycznych - Stworzenie atmosfery życzliwości i zaufania w szkole</p>
<p>Poprawa frekwencji i ograniczenie zjawiska wagarowania</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Systematyczne monitorowanie frekwencji uczniów oraz realizacji obowiązku szkolnego. -Przestrzeganie procedur usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach szkolnych. -Bieżące wyjaśnianie przyczyn nieobecności w szkole. - Stały kontakt z rodzicami uczniów opuszczających zajęcia szkolne. 	<p>Poprawa frekwencji i ograniczenie zjawiska wagarowania</p>	<p>Uczniowie rodzice</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, dyrektor</p>	<p>Poprawa frekwencji i wyników w nauce i zachowaniu</p>

- terapia pedagogiczna	-Zapoznanie uczniów i rodziców z konsekwencjami wysokiej absencji na zajęciach Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne dla uczniów ze SPE	Terapia obszarów zaburzonych, kompensacja i wyrównanie braków, wyrównanie szans	Uczniowie ze SPE z gimnazjum	2 godziny tygodniowo	Pedagog - specjalista terapii ped.	Kompensacja braków, poprawa wyników w nauce, pozytywne efekty w sferze emocji
- praca z uczniem słabym	Zajęcia wyrównawcze: - matematyka - j. niemiecki - j. angielski - j. francuski	Wyrównywanie braków	Uczniowie potrzebujący pomocy w nauce	1 godz. tygodniowo z danego przedmiotu i wg potrzeb	Nauczyciele przedmiotowy	Wyrównanie braków i poprawa wyników w nauce
-praca z uczniem, któremu zostało przyznane nauczanie indywidualne	Indywidualna praca dydaktyczna nauczyciela z uczniem	Umożliwienie uczniowi realizacji nauki	Uczniowie, którym zostało przyznane nauczanie indywidualne	wg przyznaných godzin	Nauczyciele prowadzący zajęcia z uczniem	Realizacja programu i uzyskanie promocja do następnej klasy
- Rozwijanie umiejętności uczenia się	Pogadanki, dyskusje, prelekcje na godzinach wychowawczych, Tematy: „Jak się uczyć?” ”Jak efektywnie pracować na lekcjach z przedmiotów ogólnokształcących „Jak efektywnie pracować na lekcjach z przedmiotów artystycznych	Nabywanie umiejętności uczenia się	Uczniowie wszystkich klas	Na godzinach wych i na zajęciach artystycznych (ilość godzin ustalana indywidualnie dla klas)	Wychowawcy wybrani nauczyciele przy współpracy z pedagogiem	Wzrost efektywności uczenia się

Obszar: Profilaktyka uzależnień i psychoedukacja

Zadanie	Forma i tytuł zadania	Cele	Odbiorcy	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Efekt
- Profilaktyka uzależnień od narkotyków - Profilaktyka uzależnień od alkoholu - Profilaktyka uzależnień od komputera, Internetu, telefonu kom. - Profilaktyka uzależnień od	- warsztaty - pogadanka -wykład, -dyskusja w ramach godzin wychowawczych Tematy:: -Mechanizmy rozwoju uzależnień i destruktywny wpływ używek	Przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym, wzrost świadomości i wiedzy na temat zagrożeń związanych z użytkowaniem alkoholu, środków psychoaktywnych, komputera i	Uczniowie	Cały rok, zgodnie z harmonogramem Wychowawcy realizują określone tematy na godzinach wychowawczych (wpisują to do programów wych. swoich	Wychowawcy, Pedagog, Trenerzy zewnętrzni Zajęcia z wiązane z uzależnieniem od komputera prowadzi n- l informatyki	- Ograniczenie zachowań ryzykownych - Wzrost świadomości związanej z uzależnieniami i zagrożeniami cywilizacyjnymi

tytoniu - Profilaktyka uzależnień - dopalacze	na życie człowieka - Zdrowotne skutki nadużywania alkoholu Zdrowotne skutki palenia tytoniu - Na czym polega uzależnienie od komputera. Internetu i telefonu komórkowego. Jak się bronić i gdzie szukać pomocy.	Internetu, paleniem papierosów i braniem dopalaczy, świadomość, gdzie można znaleźć pomoc.		klas)		
	- Współpraca z rodzicami, kierowanie ich, w razie potrzeby, do placówek specjalistycznych -dyżur pedagoga	Eliminacja zachowań ryzykownych	Rodzice	Cały rok Dyżur pedagoga – 1 godz, tygodniowo w godz, popołudniowych	Pedagog Wychowawcy	Ograniczenie zachowań ryzykownych
	- Współpraca z PPP i innymi instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem patologiom	Eliminacja zachowań ryzykownych	Uczniowie Rodzice	Cały rok wg potrzeb	Pedagog	Ograniczenie zachowań ryzykownych
	- Współpraca z policją: warsztaty, wykłady - Współpraca ze Strażą Miejską: badanie na obecność narkotyków przy pomocy psa tropiącego	Eliminacja zachowań ryzykownych	Uczniowie	Zgodnie z harmonogramem K. M. Policji	Pedagog, Dyrektor	
	- Współpraca z policją: warsztaty, wykłady - Współpraca ze Strażą Miejską: badanie na obecność narkotyków przy pomocy psa tropiącego	Eliminacja zachowań ryzykownych	Uczniowie	Raz/ 2 razy w roku	Dyrektor	Świadomość przestrzegania prawa przez młodzież
	- Proponowanie młodzieży zajęć alternatywnych w szkole: zajęcia pozalekcyjne z przedmiotów artystycznych (malarstwo, rzeźba, zajęcia projektowe, teatr szkolny),, plenery, wystawy, imprezy klasowe, szkolne itp.	Wskazanie sposobów spędzania czasu wolnego i rozwijania zainteresowań	Uczniowie	Cały rok, zgodnie z harmonogramem nauczycieli	Wybrani nauczyciele	Wprowadzenie w świat wartości wolny od używek
Ochrona przed mechanizmami psychomanipulacji	- Lekcje wychowawcze,, etyka, religia	- Świadomość mechanizmów	Uczniowie	Zgodnie z programem dyd. i wych.	Wychowawcy Nauczyciel	Znajomość mechanizmów psychomanipulacji

	(prelekcja, dyskusja, praca z materiałami źródłowymi Tematy: Mechanizmy psychomanipulacji, na czym polegają strategie wpływu? - Sekty, przyczyny ich atrakcyjności i skutki oddziaływania na człowieka.	działania sekt i psychomanipulacji		klasy	religii i etyki	cji i wiedza, gdzie szukać pomocy
--	---	------------------------------------	--	-------	-----------------	-----------------------------------

Obszar: Promocja zdrowego stylu życia, rozwijanie zasobów osobistych i umiejętności społecznych

Zadanie	Forma i tytuł zadania	Cele	Odbiorcy	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Efekt
Rozwijanie umiejętności przestrzegania norm i zasad	- Przestrzeganie norm postępowania, prawidłowych relacji koleżeńskich, zasad zachowań adekwatnych do miejsca i sytuacji. - Zwracanie uwagi na kulturę słowa (ściśła współpraca z rodzicami w tym zakresie) - Promowanie pozytywnych postaw uczniów poprzez stosowanie pochwał, nagród, dodatkowych punktów w systemie oceniania	- Wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad współżycia w społeczeństwie	Wszyscy uczniowie	Cały rok	Wszyscy nauczyciele	Poprawa zachowania
Dbanie o właściwy rozwój emocjonalny i rozwijanie zasobów osobistych.	<u>Warsztaty umiejętności społecznych osobistych:</u> Proponowane tematy: Klasy I - warsztat integracyjny - warsztat z komunikacji interpersonalnej - Jak się uczyć i organizować sobie pracę artystyczną? (Zarządzanie czasem)	Rozwijanie umiejętności społecznych i zasobów osobistych	Wszyscy uczniowie	Cały rok wg harmonogramu pracy wych.	Pedagog, wychowawcy Trenerzy zewnętrzni	Świadomość własnych zasobów osobistych i nabycie umiejętności społecznych

	<p>Klasy II</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztat motywacyjny (motywacja do nauki) - warsztat umiejętności asertywnych - Jak radzić sobie z emocjami? <p>Klasa III, IV OSSP</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zarządzanie czasem - Umiejętność radzenia sobie ze stresem - moje wybory, warsztat decyzyjny - Komunikacja i integracja <p>Klasa III LP, VOSSP</p> <ul style="list-style-type: none"> - warsztat decyzyjny - autoprezentacja - Zarządzanie czasem - Umiejętność negocjacji <p>Klasa IV LP, VI OSSP</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stres przed maturą - Autoprezentacja <p><u>Wszystkie klasy mają warsztat z profilaktyki uzależnień.</u></p> <p>Tematy warsztatów można zmienić i dostosować do potrzeb danej klasy.</p> <p><u>-Lekcje z wychowawcą:</u> (pogadanka, dyskusja, praca z materiałem źródłowym, film)</p> <p>Tematy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Czy jestem tolerancyjny? - Savoir vivre – zasady zachowania - Co to znaczy być sobą? (Wzorce osobowe artystów plastyków). - Jak umiejętnie rozwiązywać 					
--	---	--	--	--	--	--

<p>Samorządność jako sposób i metoda na zaangażowanie, współodpowiedzialność i twórczy udział młodzieży w życiu szkoły</p>	<p>konflikty? - Co to znaczy być twórcą? - Agresja i sposoby radzenia sobie z nią. Samoocena i poczucie własnej wartości w zawodzie artysty plastyka - Jak radzić sobie z manipulacją</p> <p>- Wybory do SU i samorządów klasowych - Praca na rzecz klasy i szkoły, współorganizacja imprez klasowych i szkolnych - Praca na rzecz środowiska lokalnego: wolontariat, działalność Koła Caritas, Współpraca z przedszkolami i szkołami, udział w konkursach)</p>	<p>Rozwijanie postaw prospołecznych uczniów -Przygotowanie do świadomego udziału w życiu społecznym, -Rozwijanie odpowiedzialności za sprawy publiczne - Rozwijanie postaw obywatelskich</p>	<p>Społeczność szkolna</p>	<p>Zgodnie z harmonogramem pracy szkoły programami wych. i dyd.</p>	<p>Nauczyciele</p>	<p>Wzrost aktywności i na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, wyłonienie liderów, - Rozwój postawy „otwartości” i wrażliwość na potrzeby innych - Potrzeba pracy dla innych - Promocja szkoły - Rozwój osobisty uczniów</p>
<p>Promowanie zdrowego stylu życia, wiedzy o higienie, żywieniu, pracy i wypoczynku</p>	<p>- Zajęcia pozalekcyjne - czynne uczestnictwo w kulturze - turystyka</p> <p>- Lekcje z wychowawcą: pogadanki z elementami warsztatu, dyskusja, prelekcja, praca z materiałem źródłowym Tematy: - Zasady higieny osobistej i higieny zdrowia psychicznego - Zapoznanie z zasadami właściwego odżywiania i</p>	<p>-Wdrażanie do wartościowego spędzania czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań, kształtowanie postaw aktywnego uczestnictwa w kulturze</p> <p>- Propagowanie wśród uczniów zasad zdrowego trybu życia i racjonalnego odżywiania się.</p>	<p>Wszyscy uczniowie</p> <p>Wszyscy uczniowie</p>	<p>Zgodnie z harmonogramem pracy szkoły</p> <p>Zgodnie z p. wych. klas</p>	<p>Wychowawcy Wyznaczeni nauczyciele</p> <p>wychowawcy</p>	<p>Wzrost świadomości i wiedzy związanej ze zdrowym stylem życia, wypoczynkiem i odżywianiem - Szacunek dla zdrowia własnego i cudzego</p> <p>Wzrost świadomości i wiedzy związanej ze zdrowym stylem życia, wypoczynkiem i odżywianiem</p>

	<p>higieną spożywania posiłków(Przyczyny i skutki chorób cywilizacyjnych wynikających z niewłaściwego stylu odżywiania (anoreksja, bulimia, otyłość, Czym kierować się w wyborze produktu spożywczego?) - Znaczenie ruchu i aktywności fizycznej</p>					
--	--	--	--	--	--	--

Obszar: Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne ucznia w szkole i poza szkołą

Zadanie	Forma i tytuł zadania	Cele	Odbiorcy	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Efekt
Zapoznanie uczniów, rodziców i nauczycieli z dokumentami, regulaminami szkolnymi: regulaminem ocen z zachowania, zwalniania z lekcji, oceniania	- Omówienie zasad zawartych w dokumentach regulujących życie szkoły na godzinach wych. zebraniach z rodzicami. Omówienie regulaminów pracowni i systemu oceniania z danego przedmiotu - na I lekcji	Zapewnienie bezpieczeństwa społeczności szkolnej	Społeczność szkolna	IX 2013 na godz. wych. zebraniach z rodzicami i pierwszych lekcjach w pracowniach przedmiotowych	Wychowawcy Nauczyciele	Prawidłowa komunikacja i współpraca społeczności szkolnej Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne uczniów, rodziców i nauczycieli
Pomoc uczniom klas I i pomoc w adaptacji do nowych warunków	- Warsztat integracyjny - Tworzenie w klasie atmosfery życzliwości i poszanowania każdego członka zespołu - Ślubowanie klas I, inne imprezy klasowe i szkolne	Integracja klasy, pomoc uczniom w adaptacji do nowych warunków -Rozwijanie postawy aktywności i pracy na rzecz środowiska szkolnego	Uczniowie klas I i inni wg potrzeby Uczniowie klas I	IX/X Wg harmonogramu szkoły i programu wych. klas	Pedagog, wychowawcy Wychowawcy Wyznaczeni nauczyciele	Przyspieszenie procesu adaptacji do nowego środowiska szkolnego Wyłonienie uczniów będących liderami
	- Przedstawienie uczniom oraz rodzicom zakresu oferowanej przez szkołę pomocy, roli pedagoga szkolnego	- Pomoc w szybkiej adaptacji uczniów klas I rodziców do nowego środowiska	Uczniowie i rodzice klas pierwszych	IX	Pedagog wychowawcy	Przyspieszenie procesu adaptacji do nowego środowiska szkolnego, nawiązanie współpracy z rodzicami
	- Diagnoza sytuacji opiekuńczo-	Poznanie uczniów i środowiska	Uczniowie klas pierwszych	IX./ X i wg potrzeb	Pedagog wychowawcy	Możliwość udzielenia szybkiej

	wychowawczej w klasach pierwszych w oparciu o analizę dokumentacji oraz ankiet, objęcie opieką uczniów wymagających wsparcia psychologiczno-pedagogicznego	rodzinnego w celu szybszej pomocy w przypadku problemów				pomocy wychowawczej i opiekuńczej
Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą	- Dyżury nauczycieli podczas przerw	Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa -Wzrost świadomości uczniów związanej z bezpieczeństwem fizycznym i psychicznym	Uczniowie	Cały rok	Nauczyciele	Ograniczenie sytuacji mogących stwarzać zagrożenie Wzrost świadomości uczniów związanej z bezpieczeństwem fizycznym i psychicznym
	- Współpraca z policją w przypadku niepokojących sytuacji		uczniowie	Cały rok	Pedagog Dyrektor	
	- Stosowanie regulaminowych nagród i kar	Kształtowanie nawyków przestrzegania norm społ.	Wszyscy uczniowie	Cały rok	Nauczyciele	Poprawa bezpieczeństwa
Przestrzeganie zasad bhp Szkolenia nauczycieli związane z obszarem bezpieczeństwa	- Lekcje wychowawcze (pogadanka z elementami warsztatu , dyskusja, film itp..) Tematy: -Jak bezpiecznie dotrzeć do szkoły i wrócić do domu? -Bezpieczeństwo podczas ferii i wakacji - Konsekwencje prawne zachowań lekkomyślnych - Przemoc w rodzinie, jak sobie radzić? - Agresor i ofiara – przemoc w szkole - Co to jest cyberprzemoc, jak się przed nią bronić	Wzrost świadomości uczniów związanej z bezpieczeństwem fizycznym i psychicznym	Uczniowie	Zgodnie z programem wych. klas	Wychowawcy i pedagog	Wzrost świadomości uczniów związanej z bezpieczeństwem fizycznym i psychicznym
	Rady szkoleniowe dla nauczycieli:	Uaktualnianie wiedzy na temat bezpieczeństwa w szkole	Nauczyciele	Wg harmonogramu rad szkoleniowych	Dyrektor \koordynator ds. bezpieczeństwa	Posiadanie umiejętności i aktualnej wiedzy na temat procedur dotyczących postępowania w przypadku
	- Przestrzeganie	Wyeliminowani	Nauczyciele	Cały rok	Spół. szkolna	

<p>Podejmowanie działań zapobiegających nieprawidłowym postawom uczniowskim.</p>	<p>rocedur postępowania w przypadku zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stosowanie zasad BHP w szkole <p>- Diagnoza środowiska rodzinnego ucznia.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Objęcie indywidualną opieką psychologiczno - pedagogiczną uczniów przejawiających zaburzenia zachowania. -Utrzymywanie stałego kontaktu z instytucjami wspierającymi wychowawczo - opiekuńczą rolę szkoły (PPP, Sąd Rodzinny, kurator sądowy, Policja). 	<p>e zachowań będących w sprzeczności z zasadami bezpieczeństwa</p> <p>Eliminacja zachowań i sytuacji stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa w szkole</p>	<p>Uczniowie</p>	<p>Cały rok</p>	<p>Pedagog Wychowawcy Dyrektor</p>	<p>zagrożenia i zasad BHP</p> <p>Bezpieczeństwo w szkole</p>
---	---	--	------------------	-----------------	--	--

Obszar: Szkoła plastyczna w kształtowaniu zrównoważonej i kreatywnej osobowości ucznia

Zadanie	Forma i tytuł zadania	Cele	Odbiorcy	Terminy	Osoby odpowiedzialne	Efekt
<p>- Twórczy udział młodzieży w życiu szkoły i środowiska</p> <p>- rozwój zasobów osobistych i postaw twórczych w środowisku szkolnym</p>	<p><u>Plenery::</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jesienny i zimowy - coroczny plener na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego <p>- Współpraca ze szkołą na Białorusi</p> <p>- Konkursy i wystawy:</p> <p><u>Zajęcia pozalekcyjne rozwijające zainteresowania uczniów</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - historia sztuki - rysunek i malarstwo - rzeźba 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie zainteresowań sztuką -Kształtowanie postaw aktywnego uczestnictwa w kulturze, rozwój osobisty, rozwój zainteresowań - Współpraca międzykulturowa -Przygotowanie do zawodu plastyka - rozwój umiejętności plast. i postawy twórczej Rozwój zainteresowań i umiejętności uczniów 	<p>Uczniowie</p> <p>uczniowie</p> <p>Uczniowie</p> <p>Chętni uczniowie</p>	<p>Zgodnie z harmonogramem pracy szkoły</p> <p>Cały rok</p> <p>Zgodnie z harmonogramem konkursów,</p> <p>Wg harmonogramu zajęć</p>	<p>Wyznaczeni nauczyciele</p> <p>Wyznaczeni nauczyciele</p> <p>Wyznaczeni nauczyciele</p>	<p>Wzrost aktywności twórczej młodzieży, uczestnictwa w życiu kulturalnym</p> <p>Rozwój zainteresowań i zasobów osobistych</p> <p>- Współpraca międzykulturowa</p> <p>Rozwój zainteresowań i zasobów osobistych</p> <p>Rozwój zainteresowań, umiejętności, motywacji do nauki i twórczości</p>

	- teatr „Studio 03” - Język francuski					
	-Praca galerii szkolnej „Galeria Jednej Ściany:	Rozwijanie motywacji do uczestnictwa w kulturze	Społeczność szkolna	Wg harmonogramu galerii	Wyznaczeni nauczyciele	Wzrost motywacji do uczestnictwa w kulturze
	- Pogadanki na lekcjach wychowawczych (tematyka wzory osobowe artystów, straty życiowe i artystyczne wynikające z uzależnień itp)	Wprowadzanie w świat wartości	Ucniowie	Wg harmonogramu wychowawców	Wychowawcy	Rozwijanie zasobów osobistych i świata wartości
	- Warsztaty kreatywności i myślenia twórczego	Rozwijanie postawy twórczej	Ucniowie	Wg harmonogramu programu wych.	Trenerzy zewnętrzni Pedagog	Rozwijanie zasobów osobistych
	- Działalność Stowarzyszenia ab art	Rozwijanie motywacji do uczestnictwa w kulturze zaangażowanie w sprawy promocji sztuki własnej i innych młodych twórców	Ucniowie	Wg harmonogramu stowarzyszenia	Członkowie stowarzyszenia	Rozwijanie zasobów osobistych

Opracowanie: Zespół ds. Programu Wychowawczego:

Anna Więckowska – Kowalska (przewodnicząca)

Anna Czekay

Małgorzata Deka

Justyna Matula

Ewa Morawska

Program został przyjęty uchwałą przez Radę Rodziców w dniu 5 IX ..2014 r.

Program został przyjęty uchwałą przez Radę Pedagogiczną w dniu 8 IX 2014 r.

